

Прем'єр-міністр України

вул. Грушевського, 12/2, Київ, 01008,
тел. (044) 256 7624, телефакс (044) 254 0584

До листа Рахункової палати
від 20.11.19 № 16-3158

МАРКАРОВІЙ О. С. - скликання
МИЛОВАНОВУ Т. С.
ВЕРЛАНОВУ С. О.
НЕФЬОДОВУ М. Є.

Прошу разом опрацювати порушені питання, вжити заходів до усунення виявлених недоліків. Про результати поінформувати Рахункову палату і Кабінет Міністрів.

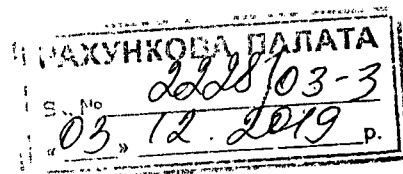
У разі необхідності подати в установленому порядку Кабінетові Міністрів відповідні проекти актів.

ДУБІЛЕТУ Д. О.
МАЛЮСЬЦІ Д. Л.
БОНДАРЕНКУ В. В.
ПАЦКАНУ В. В.

УЛЮТІНУ Д. В.

Яцук В. В., Вержиховському О. М.

Олексій ГОНЧАРУК

№2228/03 від 03.12.2019

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

20.11.2019 № 16-3158

На № _____ від _____

Прем'єр-міністрові України
Гончаруку О. В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Олексію Валерійовичу!

На засіданні Рахункової палати 22.10.2019 розглянуто та затверджено Звіт про результати аудиту обґрунтованості планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів до Державного бюджету України і за підсумками обговорення прийнято рішення.

Згідно з вимогами частини третьої статті 39 Закону України «Про Рахункову палату» надсилаємо відомості у формі рішення Рахункової палати (додається) і просимо поінформувати про вжиті за результатами розгляду заходи.

Додаток: на 11 арк.

З повагою

Голова

В. В. Пацкан

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 22 жовтня 2019 року № 29-2

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту обґрунтованості планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів до Державного бюджету України

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України "Про Рахункову палату" розглянуто Звіт про результати аудиту обґрунтованості планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів до Державного бюджету України.

За підсумками розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Протягом 2017–2018 років та I півріччя 2019 року в Україні не створено цілісної та ефективної системи державного контролю за виробництвом і обігом тютюну та тютюнових виробів від виробника або імпортера до кінцевого споживача, а отже, існували передумови для нелегального виробництва та обігу цієї продукції, а також її контрабанди. Як наслідок, державний бюджет недоотримував надходження від акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів.

1.1. У періоді, що досліджувався, до Державного бюджету України надійшло 101,4 млрд грн акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів (у 2017 році – 39,9 млрд грн, у 2018 році – 43,6 млрд грн, у I півріччі 2019 року – 17,9 млрд гривень). При цьому збільшення надходжень акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів пов'язане, в першу чергу, з щорічним підвищенням його ставок, а також підвищенням максимальних роздрібних цін (далі – МРЦ) виробниками та імпортерами тютюнових виробів. Водночас питома вага цього податку в загальних податкових надходженнях до державного бюджету протягом 2017–2018 років та I півріччя 2019 року зменшувалася із року в рік: у 2017 році становила 6,4 відс., 2018 – 5,7 відс., I півріччі 2019 року – 4,7 відсотка.

67
0301

1.2. Обсяги тіньового ринку тютюну та тютюнових виробів центральними органами виконавчої влади практично не аналізувалися. Водночас за даними Української Асоціації виробників тютюнових виробів "Укртютюн" у 2018 році нелегальний ринок цієї продукції становив близько 4,5 відсотка. В таких умовах, за розрахунками аудиторів Рахункової палати, резерв надходжень до Державного бюджету України у 2018 році тільки акцизного податку становив близько 2 млрд гривень.

1.3. На законодавчому рівні залишаються невирішеними питання:

– створення та впровадження автоматизованої системи контролю за обігом подакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) "Електронна акцизна марка";

– запровадження державного контролю за виробництвом, імпортом, обігом речовин, що використовуються в електронних сигаретах, а також їх оподаткування акцизним податком;

– впровадження ефективних заходів, які б дозволяли обмежувати різке зростання обсягів придбання марок акцизного податку для виробництва та імпорту тютюнових виробів у четвертому кварталі кожного року напередодні підвищення ставок акцизного податку. Так, згідно з даними ДФС напередодні підвищення ставок акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів з 01.01.2019 платниками цього податку на IV квартал 2018 року було замовлено та використано 748,3 млн акцизних марок, а на I квартал 2019 року – 387,2 млн акцизних марок, що майже в два рази менше, порівняно з попереднім кварталом. Як наслідок, Державний бюджет України недоотримує акцизний податок за підвищеними ставками, при цьому податок надходить протягом року нерівномірно.

1.4. Податковим кодексом України передбачено поступове підвищення специфічної ставки акцизного податку та мінімального акцизного податкового зобов'язання (далі – МАПЗ) до кінця 2024 року, в середньому на 20 відс. за кожен рік, а підвищення адвалорної ставки не передбачено. Слід зазначити, що до 04.01.2013 згідно з Податковим кодексом України адвалорна ставка становила на сигарети без фільтра 20 відс., на сигарети з фільтром – 25 відсотків. З 04.01.2013 на час завершення аудиту адвалорна ставка становить 12 відс. на сигарети без фільтра та з фільтром.

Проведений Рахунковою палатою аналіз питомої ваги акцизного податку в структурі МРЦ на сигарети окремих торгових марок різних цінкових категорій засвідчив нерівномірне зростання податкового навантаження в частині акцизного податку в МРЦ сигарет протягом 2017–2018 років та I півріччя 2019 року, а саме, чим дешевші сигарети, тим більше податкове навантаження в МРЦ. Зокрема, на кінець I півріччя 2019 року питома вага акцизного податку, розрахованого за специфічною і адвалорною ставками з урахуванням МАПЗ, у категорії недорогих сигарет, за розрахунками, становила близько 71 відс. МРЦ, а сигарет середньої та вищої цінової категорії – близько 52 відс. та 43 відс. відповідно.

З метою вирівнювання податкового навантаження на сигарети різних цінкових категорій, а також підвищення ефективності фіскальної політики та

збільшення надходжень акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів до Державного бюджету України, доцільно розглянути питання підвищення адвалорної ставки акцизного податку для сигарет (з фільтром і без фільтра).

За розрахунками Рахункової палати, проведеними на підставі даних ДФС щодо обсягів реалізації сигарет виробниками на внутрішньому ринку України, а також даними Держстату про обсяги імпорту цієї продукції в Україну і середні ціни на сигарети та з урахуванням динаміки цих показників (збільшення або зменшення), підвищення адвалорної ставки акцизного податку з сигарет до 14 відс. у 2020 році дозволило б збільшити доходи Державного бюджету України на 0,9 млрд грн, до 16 відс. – понад 4,2 млрд грн, до 18 відс. – близько 7,4 млрд грн, до 20 відс. – 10,7 млрд гривень.

При цьому, у разі встановлення адвалорної ставки акцизного податку у розмірі 20 відс., практично з усіх сигарет (з фільтром і без фільтра) податок буде сплачуватись не на рівні МАПЗ, а в сумі, розрахованій одночасно за специфічною і адвалорною ставками.

Водночас для досягнення розміру акцизного податку, визначеного частиною другою статті 10 Директиви Ради 2011/64/ЄС про структуру і ставки акцизів, що застосовуються до тютюнових виробів (не менше 90 євро за 1 000 сигарет), враховуючи, що розміри специфічних ставок акцизного податку та МАПЗ, встановлені Податковим кодексом України до кінця 2024 року, визначені у гривнях, було б доцільно їх переглянути виходячи із курсу євро, спрогнозованого на 2021–2024 роки.

2. Нормативно-правове регулювання питань державного контролю за виробництвом і обігом тютюну та тютюнових виробів, а також адміністрування акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів протягом 2017–2018 років і I півріччя 2019 року було недосконалим та неузгодженим.

2.1. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.05.1996 № 493 "Про Тимчасовий порядок видачі ліцензій на право імпорту, експорту спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів і роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами" (далі – Тимчасовий порядок № 493), яка була чинна протягом періоду, що досліджувався, не відповідала вимогам Закону України від 19.12.1995 № 481 "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального" (далі – Закон № 481) у частині вартості ліцензій на право експорту, імпорту, оптової та роздрібної торгівлі тютюновими виробами, визначення обмежень щодо поставки виробниками тютюнових виробів цієї продукції підприємствам оптової і роздрібної торгівлі та іншим українським споживачам.

Пункт 6 Тимчасового порядку № 493 у питанні визначення Мінфіну органом ліцензування оптової торгівлі тютюновими виробами не виправдав Переліку органів ліцензування, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 - № 609 "Про затвердження

переліку органів ліцензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України", згідно з якою ліцензії на оптову торгівлю цією продукцією видавала ДФС. Одночасно ДФС та її територіальними органами здійснювався контроль за дотриманням суб'єктами господарювання умов проведення цієї діяльності.

2.2. Пункт 1 Порядку заповнення форми звіту № 1-ОТ "Звіт про обсяги придбання та реалізації тютюнових виробів у оптовій мережі", затвердженого наказом Мінфіну від 11.02.2016 № 49 "Про затвердження форм звітів щодо виробництва й обігу спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів та порядків їх заповнення", зареєстрованим у Мін'юсті 03.03.2016 за № 340/28470 (далі – наказ Мінфіну № 49), не відповідає частині третій статті 16 Закону № 481 щодо визначення суб'єктів господарювання, які зобов'язані подавати такий звіт до органу виконавчої влади, уповноваженого Кабінетом Міністрів України видавати такі ліцензії на виробництво та/або оптову торгівлю.

Крім того, до наказу Мінфіну № 49 необхідно внести зміни з метою приведення його положень у відповідність із доповненнями, які були внесені Законом України від 23.11.2018 № 2628 "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів" до частини третьої статті 16 Закону № 481 щодо обов'язку суб'єкта господарювання подати уточнений звіт у разі самостійного виявлення помилки у поданому ним звіті за звітний місяць, що набрали чинності з 01.07.2019.

2.3. Форми заявок-розрахунків на придбання марок акцизного податку для маркування тютюнових виробів та звіту про використання марок акцизного податку, затверджені наказом Мінфіну від 11.04.2016 № 428, зареєстрованим у Мін'юсті 29.04.2016 за № 663/28793, не відповідають постанові Кабінету Міністрів України від 04.04.2018 № 257 "Деякі питання маркування тютюнових виробів" (далі – Постанова № 257) в частині застосування акцизних марок для маркування тютюнових виробів: "тютюн вітчизняний (інші вироби)" – "ТВ ІНШІ", "тютюн імпортований (інші вироби)" – "ТІ ІНШІ". Слід також зазначити, що Мінфіном при затвердженні форми звіту про використання марок акцизного податку не затверджено відповідного порядку його заповнення, що призвело до неоднозначного розуміння показників, які мають бути в ньому відображені.

2.4. З метою уникнення правової колізії, необхідно внести зміни до низки нормативно-правових актів в частині посилання на органи державної влади, що припинили свою діяльність внаслідок адміністративної реформи, зокрема:

– Митного кодексу України щодо норм, які містять посилання на органи доходів і зборів;

– Закону № 481 щодо посилання на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, та органи доходів і зборів;

– Порядку ведення Єдиного державного реєстру місць зберігання та форми довідки про внесення місця зберігання до Єдиного державного реєстру, затвердженого наказом ДПА України від 28.05.2002 № 251, зареєстрованим у Мін'юсті 15.08.2002 за № 670/6958 (далі – Порядок № 251), щодо посилання на Державну податкову адміністрацію України та Департамент контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів Державної податкової адміністрації України.

3. Мінфін не забезпечив належного прогнозування та планування надходжень акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів. До Методики прогнозування надходжень акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) та Методики прогнозування надходжень акцизного податку із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції), затверджених наказом Мінфіну від 24.12.2010 № 1646 "Про методики прогнозування показників надходжень до бюджету", з часу їх затвердження не вносилися зміни чи доповнення, в частині акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів, з метою приведення у відповідність із чинним законодавством або для удосконалення окремих положень. Так, у цих методиках не враховані внесені зміни до Податкового кодексу України, які набрали чинності з 01.01.2016, щодо особливостей формування МРЦ для обрахунку суми акцизного податку за адвалорною ставкою, зокрема, з урахуванням ПДВ та акцизного податку в МРЦ. Також не передбачено застосування МАПЗ та аналізу його впливу на обсяги сплати акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів. Таким чином, методики не можуть забезпечити об'єктивності розрахунку та аналізу надходжень акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів у процесі планування дохідної частини Державного бюджету України.

Незважаючи на те, що відповідні зміни до методик не внесені, одночасно аудитом встановлено, що при проведенні прогнозних розрахунків надходжень акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів до зведеного бюджету на 2018 та 2019 роки Мінфіном були враховані пропозиції Рахункової палати, надані за попереднім контрольним заходом з питань планування акцизного податку, і проведені розрахунки цього податку з урахуванням МАПЗ.

Слід зазначити, що неодноразові рекомендації (пропозиції) Рахункової палати щодо доцільності запровадження планування надходжень акцизного податку за основними групами підакцизних товарів (продукції) враховані Мінфіном у додатку 1 до проекту Закону України "Про Державний бюджет України на 2019 рік", і вперше планові показники доходів бюджету з акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) та акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) визначено у розрізі

підакцизних товарів (продукції). Цей Закон прийнято Верховною Радою України 23.11.2018 за № 2629.

4. Діюча система ліцензування діяльності з виробництва, імпорту, оптової і роздрібною торгівлі тютюном та тютюновими виробами не забезпечує належного державного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у цій сфері, внаслідок чого існують передумови для ухилення від сплати акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів.

4.1. Відсутність законодавчих вимог до ліцензування діяльності тютюново-ферментаційних заводів, які здійснюють операції з тютюновою сировиною, обмежує контроль органів державної влади за їх діяльністю та створює передумови для використання імпортованої тютюнової сировини не за призначенням, а на виробництво нелегальної та підробленої продукції.

4.2. Державна фіскальна служба України та Міністерство економічного розвитку і торгівлі України не забезпечили належного контролю за виробництвом та обігом тютюну і тютюнових виробів. Зокрема:

– Мінекономрозвитку, протягом періоду, що досліджувався, не виконувались вимоги частини третьої статті 16 Закону № 481 і не було затверджено форми звітності про обсяги імпорту і експорту тютюнових виробів, внаслідок чого звіти суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності до Міністерства не подавалися;

– затверджені на сьогодні методики формування звітності щодо обсягів виробництва та оптової торгівлі тютюном та тютюновими виробами є недосконалими, що унеможливує здійснення ефективного контролю за їх виробництвом та обігом, детінізацією тютюнової галузі, проведення ґрунтовного аналізу ринку тютюнових виробів. У результаті створюються передумови для ухилення від сплати акцизного податку виробниками та імпортерами тютюну та тютюнових виробів.

5. Протягом 2017–2018 років і I півріччя 2019 року Державна фіскальна служба України не забезпечила створення ефективної системи контролю за справлянням акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів до Державного бюджету України. Як наслідок, планові показники надходжень до Державного бюджету України з цього податку не виконувалися. Так, прогнозні показники Мінфіну надходжень акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів на 2017–2018 роки ДФС виконано на 92,5 та 85 відс. відповідно, а планові на I півріччя 2019 року – на 66,8 відсотка.

5.1. ДФС та її територіальними органами не забезпечено постійного системного та якісного контролю за своєчасністю подання суб'єктами господарювання звітів № 3-РС "Звіт про обсяги виробництва та реалізації тютюнових виробів" і № 1-ОТ "Звіт про обсяги придбання та реалізації тютюнових виробів у оптовій мережі", форми яких затверджені наказом

Мінфіну № 49 (далі – звіти № 3-РС і № 1-ОТ), а також за достовірністю даних, наведених в них. Як наслідок, зведена інформація ДФС, сформована за цими звітами у розрізі підприємств і підсумків за видами продукції, є неповною та недостовірною.

Зокрема, через невірне рознесення даних до відповідних колонок звітів № 1-ОТ щодо обсягів придбаних тютюнових виробів за звітний місяць від підприємств оптової торгівлі та за імпортом, неможливо за зведеною інформацією ДФС за 2017 рік, сформованою за цими звітами, встановити реальні обсяги придбання тютюнових виробів за імпортом. Так, окремі показники за кодами продукції звіту № 1-ОТ завищені більше ніж у 24 рази. Незважаючи на те, що показники зведеної інформації ДФС, сформованої за звітами № 1-ОТ у розрізі підприємств і підсумків за видами продукції, суттєво різняться з показниками митної статистики в цій частині, протягом періоду, що досліджувався, ДФС не здійснювався аналіз цих показників з метою встановлення причин таких розбіжностей.

Аудитом встановлено, що Офісом ВПІ, ГУ ДФС у м. Києві, у Дніпропетровській і Харківській областях не проводився своєчасний та якісний аналіз звітності, поданої суб'єктами господарювання про обсяги виробництва та обігу тютюнових виробів, щодо достовірності та правильності її заповнення. Так, за результатами вибіркового аналізу цієї звітності, проведеного Рахунковою палатою, виявлено факти подання суб'єктами господарювання звітності із недостовірними даними, до яких вказаними територіальними органами ДФС не були застосовані штрафи, відповідно до абзацу дев'ятнадцятого частини другої статті 17 Закону № 481, на загальну суму 85 тис. гривень.

Разом з тим ДФС не володіє повною інформацією щодо обсягів закупленої тютюнової сировини, а також наявних залишків тютюнових виробів, оскільки чинним законодавством не передбачено обов'язку подавати звіти № 3-РС та № 1-ОТ суб'єктами господарювання, які мають ліцензії на виробництво та/або оптову торгівлю, але не здійснюють відповідну діяльність.

5.2. ДФС та її територіальними органами не забезпечено належного контролю за формуванням виробниками та/або імпортерами тютюнових виробів звітних відомостей про використання та залишки марок акцизного податку, а отже, існують ризики незаконного маркування тютюнових виробів, наявності підробленої і неякісної продукції і, як наслідок, втрат Державного бюджету України з надходжень акцизного податку.

Зокрема, аудитом встановлені непоодинокі випадки неподання або несвоєчасного подання звітів про використання марок акцизного податку, а також наведення в них недостовірних даних окремими виробниками та/або імпортерами тютюнових виробів. При цьому слід зазначити, що відповідальність виробників та імпортерів за внесення до таких звітів недостовірних даних, а також за його неподання або несвоєчасне подання, чинними нормативно-правовими актами не передбачено. Проте

ні Мінфін, ні ДФС не готували пропозицій щодо нормативного врегулювання цього питання.

Водночас ДФС та її територіальними органами не забезпечено проведення порівняльних аналізів даних звітів про обсяги виробництва тютюнових виробів та використання марок акцизного податку для їх маркування, а також вжиття контрольних заходів за результатами таких аналізів. За результатами проведеного Рахунковою палатою вибіркового порівняльного аналізу обсягів виробництва тютюнових виробів окремих суб'єктів господарювання з обсягами використаних ними марок акцизного податку встановлені ризики недостовірного декларування обсягів використаних марок акцизного податку ТОВ "Юнайтед Тобако" протягом I півріччя 2019 року, а також ТзОВ "Винниківська тютюнова фабрика" протягом 2017 року та I півріччя 2018 року.

5.3. ДФС координація контрольної-перевірочної роботи її територіальних органів здійснювалася на неналежному рівні.

Встановлено, що на складах митниць ДФС протягом періоду, що досліджувався, накопичувалися тютюнові вироби, прийняті на зберігання, за якими не звернувся власник, або які не мають власника, власник яких невідомий (безхазяйні), розміщені у митний режим відмови на користь держави. Так, за даними ДФС, на обліку в митницях ДФС станом на 01.01.2017 обліковувалися тютюнові вироби вартістю 20,6 млн грн, протягом 2018 року вона збільшилася до 39,7 млн грн, I півріччя 2019 року – до 71,5 млн гривень.

Територіальні органи ДФС (головні управління) не мали місць зберігання таких виробів, а уклали договори з суб'єктами господарювання, у яких є такі місця зберігання, зареєстровані в Єдиному реєстрі (і навіть у суб'єктів господарювання, в яких такі тютюнові вироби було вилучено), що створювало ризики здійснення суб'єктами господарювання операцій з незаконного обігу цих виробів, а також корупційні ризики в діяльності територіальних органів ДФС.

ДФС не забезпечила належного рівня організації контролю та не володіла повною інформацією щодо результатів такого контролю за:

– зберіганням тютюнових виробів в місцях зберігання, не внесених до Єдиного державного реєстру місць зберігання;

– використанням обладнання для промислового виробництва сигарет та цигарок, яке зберігається і використовується суб'єктами господарювання виробниками тютюнових виробів;

– дотриманням законодавства суб'єктами господарювання, які здійснювали роздрібну торгівлю тютюновими виробами за цінами вище, ніж МРЦ, встановленими виробниками або імпортерами таких тютюнових виробів.

5.4. ДФС та її територіальними органами не забезпечено належного виконання вимог підпункту 19¹.14 пункту 19¹.1 статті 49¹ Податкового кодексу України, відповідно до якого контролюючі органи здійснюють контроль у сфері виробництва, обігу та реалізації підакцизних товарів,

контроль за їх цільовим використанням, забезпечують міжгалузеву координацію у цій сфері.

Відновлено, що взаємодія ДФС з Міністерством розвитку та Українською Асоціацією виробників тютюнових виробів "Укртютюн" з питань, які стосуються адміністрування акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів, була запроваджена на постійній основі шляхом укладання угод про інформаційний обмін тільки з II півріччя 2018 року. Протягом 2017 року та I півріччя 2018 року така взаємодія була нерегулярною та безсистемною.

Разом з тим ДФС не аналізувалася та не узагальнювалася інформація про взаємодію її територіальних органів з правоохоронними органами з метою запобігання нелегальному виробництву та обігу тютюнових виробів.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту обґрунтованості планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів до Державного бюджету України затвердити.

2. Поінформувати Верховну Раду України про результати аудиту обґрунтованості планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходжень акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів до Державного бюджету України.

3. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України та рекомендувати доручити:

3.1. Міністерству фінансів України, Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Державній податковій службі України, Державній митній службі України підготувати узгоджені пропозиції та відповідні проекти нормативно-правових актів подати на розгляд Кабінету Міністрів України щодо:

– створення та впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) "Електронна акцизна марка";

– запровадження контролю за виробництвом, імпортом, обігом і оподаткуванням речовин, які використовуються в електронних сигаретах;

– впровадження ефективних заходів, які б дозволяли обмежувати різке зростання обсягів придбання марок акцизного податку для виробництва та імпорту тютюнових виробів у четвертому кварталі кожного року напередодні підвищення ставок акцизного податку;

– вирівнювання податкового навантаження на сигарети різних цінних категорій шляхом підвищення адвалорної ставки акцизного податку;

– запровадження ліцензування діяльності тютюново-ферментаційних заводів, які здійснюють операції з тютюновою сировиною;

– врегулювання питання відповідальності виробників та імпортерів за неподання або несвоєчасне подання звітів про використання марок акцизного податку, а також наведення в них недостовірних даних;

– запровадження обов'язку суб'єктів господарювання, які мають ліцензії на виробництво та/або оптову торгівлю, але не здійснюють відповідну діяльність, подавати звіти № 3-РС та № 1-ОТ;

– внесення змін до нормативно-правових актів в частині посилання на органи державної влади, що припинили свою діяльність внаслідок адміністративної реформи, зокрема:

Митного кодексу України щодо норм, які містять посилання на органи доходів і зборів;

Закону № 481 щодо посилання на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, та органи доходів і зборів;

Порядку № 251 щодо посилання на Державну податкову адміністрацію України та Департамент контролю за виробництвом та обігом спирту; алкогольних напоїв і тютюнових виробів Державної податкової адміністрації України.

3.2. Міністерству фінансів України забезпечити внесення змін до:

– пункту 1 Порядку заповнення форми звіту № 1-ОТ "Звіт про обсяги придбання та реалізації тютюнових виробів у оптовій мережі", затвердженого наказом Мінфіну № 49, з метою приведення його у відповідність із частиною третьою статті 16 Закону № 481, щодо визначення суб'єктів господарювання, які зобов'язані подавати такий звіт до органу виконавчої влади, уповноваженого Кабінетом Міністрів України видавати такі ліцензії на виробництво та/або оптову торгівлю, а також до наказу Мінфіну № 49 щодо обов'язку суб'єкта господарювання подавати уточнений звіт, у разі самостійного виявлення помилки у поданому ним звіті за звітний місяць;

– форм заявок-розрахунків на придбання марок акцизного податку для маркування тютюнових виробів та звіту про використання марок акцизного податку, затверджених наказом Мінфіну від 11.04.2016 № 428, зареєстрованим у Мін'юсті 29.04.2016 за № 663/28793, з метою приведення їх у відповідність із Постановою № 257, в частині застосування акцизних марок для маркування тютюнових виробів: "тютюн вітчизняний (інші вироби)", "ТВ ІНШІ", "тютюн імпортований (інші вироби)" – "ТІ ІНШІ", а також затвердження порядку заповнення звіту про використання марок акцизного податку;

– Методики прогнозування надходжень акцизного податку, за вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) та Методики прогнозування надходжень акцизного податку із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції), затверджених наказом Мінфіну від 24.12.2010 № 1646 "Про методики прогнозування показників надходжень до бюджету", з метою приведення у відповідність із змінами

законодавством, зокрема, щодо особливостей формування МРЦ для обрахунку суми акцизного податку за адвалорною ставкою та застосування МАПЗ при прогнозуванні обсягів надходжень цього податку.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Державній податковій службі України та рекомендувати:

– розглянути результати аудиту та вжити заходів щодо усунення недоліків і порушень, встановлених під час аудиту;

– для здійснення якісного опрацювання звітів № 3-РС і № 1-ОТ та прискорення виконання циклічних контрольних завдань створити аналітичну систему, яка дозволяла б в автоматичному режимі здійснювати узагальнення та аналіз показників цих звітів як територіальними органами Державної податкової служби за місцем реєстрації платників податків, так і центральним апаратом, а також забезпечити контроль за своєчасним поданням цих звітів суб'єктами господарювання;

– посилити контрольню-перевірочну роботу з метою запобігання зберіганню тютюнових виробів в місцях зберігання, не внесених до Єдиного державного реєстру місць зберігання, нелегальному використанню обладнання для промислового виробництва сигарет та цигарок.

5. Оприлюднити рішення та Звіт на офіційному вебсайті Рахункової палати.

6. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Огня Ц. Г.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан